

LAKIALOITE 113/2010 vp

Pelastuslaki

Eduskunnalle

Tämä on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle HE 257/2010 vp.

Suomen väestönsuojajärjestelmä rakentuu yksityisten kiinteistönomistajien panostukseen, eikä sitä tueta julkisin varoin. Väestönsuojien rakentamisen todelliset lisäkustannukset ovat noin 20 euroa kerrosneliötä kohti eivätkä suinkaan useita satoja euroja, kuten julkisuudessa on viime aikoina esitetty. Niin ikään yksityisen kiinteistönomistajan näkökannalta kysymys ei ole suuresta panostuksesta, vaan valtaosa heistä on valmis rakentamaan väestönsuojan oman turvallisuutensa vuoksi.

Suomen väestönsuojateknologia on ainutlaatuinen vientituote, ja suomalainen väestönsuojalainsäädäntö onkin kelvannut muun muassa Kuwaitin valtion väestönsuojajärjestelmän perustaksi. Suomi saa vuositasolla 10—15 milj. euron vientitulot väestönsuojalaitteiden ja suunnittelukonsultoinnin viennistä ulkomaille. Suomalaisen järjestelmän alasajo merkitsisi vakavaa takaiskua tämän erityisalan vientiponnisteluille, sillä sen vientiyrityksillä on oltava toimivat kotimarkkinat ja vahva alaan erikoistuneiden suomalaisten tutkimuslaitosten tuki takanaan.

Suomessa 50 vuoden aikana tehdyissä 43 000 väestönsuojassa on 3,6 milj. suojapaikkaa. Täten jo nyt kaikki suomalaiset eivät tule kohdelluiksi tasavertaisesti tämän perustuslain takaa-aman suojan suhteen. Vastaavasti rakennettujen väestönsuojien arvo on noin 4 miljardia euroa. Vähentämällä rajusti uusien suojien rakentamista saatetaan tämän kansallisomaisuuden ylläpito uhanalaiseksi, koska alan erityisosaaminen hii-

puu nopeasti markkinoiden kutistuessa. Väestönsuojien rakentamiseen on käytetty 2000-luvulla vuosittain 80 milj. euroa, josta puolet, 40 milj. euroa, on väestönsuojien rakentamisesta aiheutuvia varsinaisia lisäkustannuksia.

Väestönsuojien rakentaminen on osa kokonaisuunpuolustusta. Puolustusvoimien toimintojen ensimmäisen ja toisen tehtävän kannalta — maanpuolustus ja virka-apu viranomaisille — ei ole perusteltua ryhtyä heikentämään kansalaisten väestönsuojaturvaa. Voimassa olevissa uhka-arvioissa ei ole viime aikoina tapahtunut mitään sellaisia muutoksia, joilla voitaisiin perustella rakennettavien uusien suojien tai suojapaikkojen määrän merkittävää vähentämistä. Väestönsuojien rakentaminen on pitkäjänteistä toimintaa, eikä vähäisten uhkakuvien muutostenkaan takia kannata muuttaa suojien rakentamisen toimintaperiaatetta. Väestönsuojat rakennetaan muun rakentamisen yhteydessä, jolloin niille saadaan myös tehokkain normaaliolojen käyttö. Maanpuolustuksen näkökannalta väestönsuojiin sijoitettu 40 milj. euroa ei ole kohtuuton panostus kansalaisten turvallisuuteen.

Pelastuslain muutosesityksessä (71 §) on lähdetty siitä, että nostetaan rakentamisvelvoitteen rajaa teollisuuden, varastojen ja kokoontumisrakennusten osalta nykyisestä 600 neliömetristä 1 500 neliömetriin (suojien määrässä vähennystä tulee 70 %). Muiden rakennusten osalta raja tulisi olemaan 1 000 m² (vähennystä nykyisestä 42 %). Väestönsuojien rakentamisen muutosten kustannuksia keventävän vaikutuksen arvioidaan olevan 20 milj. euroa vuodessa, josta puo-

let on väestönsuojien tuomia lisäkustannuksia (10 milj. euroa). Väestönsuojien teknisiä vaatimuksia keventämällä ja suojaluokkia yhdistämällä saadaan 8 milj. euron säästöt. Nämä laskennalliset säästöt voisivat tulla hyvin kalliiksi, jos väestönsuojia tarvittaisiin niihin tarkoitukseen, joita varten ne on rakennettu.

Väestönsuojavaatimuksen neliörajojen nosto ei ole kuitenkaan mahdollista vaarantamatta koko väestönsuojajärjestelmän toimintaa ja tulevaisuutta ja aiheuttamatta peruuttamatonta vahinkoa kaikille väestönsuojelun parissa toimiville.

Väestönsuojat ovat osa kansamme ja kokonaisuusmaapuolustuksemme uskottavuutta. Niiden vähenemisen seurauksena asuminen tässä maassa muuttuisi turvattommaksi. Jos väestönsuojien rakentamista vähennettäisiin rakentamista vaativien neliömäärien kasvattamisen kautta, lisääntyväksi ongelmaksi jää se, kuinka 1,8 miljoonaa suomalaista, joista suurin osa siviilejä, pelastetaan tilanteessa, jossa väestönsuojan hakeutuminen on välttämätöntä. Asukkaita Suomessa on 5,4 miljoonaa ja suojapaikkoja 3,6

miljoonaa. Suojapaikkoja on vain 67 %:lle väestöstä.

Ruotsissa suojapaikkoja on 77 %:lle väestöstä (9,4 miljoonaa asukasta ja 7,2 miljoonaa suojapaikkaa) ja Tanskassa, joka rakentaa lisää suojia, 87 %:lle (5,4 miljoonaa asukasta ja 4,7 miljoonaa suojapaikkaa). Ruotsin tasolle pääsy edellyttää Suomessa 558 000 uuden suojapaikan rakentamista ja Tanskan tasolle pääsy 1 098 000 paikan rakentamista. Ruotsin ja Tanskan suojapaikkojen määrät löytyvät pelastuslakiluonnoksen tekstistä sivulta 14.

Suomen uskottavuus siviiliväestön kestämisessä kriisin aikana on jo nyt Ruotsia ja Tanskaa jäljessä ja jäisi lisää jälkeen, jos niiden rakentamiseen vaadittavia neliömetrimääriä nostettaisiin. Väestönsuojat ovat halpa tapa lisätä kansalaistemme ja kokonaisuusmaapuolustuksemme uskottavuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Pelastuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—70 §
(Kuten HE)

71 §

Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus uudisrakentamisen yhteydessä

Rakennuksen omistajan on uudisrakentamisen yhteydessä tehtävä rakennukseen tai sen läheisyyteen väestönsuoja, jonka suuruudeltaan voidaan arvioida riittävän rakennuksessa asuvia, pysyvästi työskenteleviä tai muutoin oleskelevia henkilöitä varten. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus ei kuitenkaan koske tilapäistä enintään viisi vuotta käytössä olevaa rakennusta.

Väestönsuoja on rakennettava rakennusta samalla tontilla tai rakennuspaikalla olevaa rakennusryhmää varten, jos sen kerrosala on vähintään 600 neliometriä ja siinä asutaan tai työskennellään tai oleskellaan muutoin pysyvästi. Teollisuus-, tuotanto-, varasto- ja kokoontumisrakennusta varten väestönsuoja on edellä tässä momentissa säädetystä poiketen rakennettava, jos rakennuksen tai rakennusryhmän kerrosala on vähintään 600 neliometriä. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos tontilla tai rakennuspaikalla tai yhteisessä väestönsuojassa on ennestään tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädetty määrä vaatimukset täyttäviä suojapaikkoja. Samalla tontilla tai rakennuspaikalla jo olevia rakennuksia,

joita varten on väestönsuoja, ei oteta huomioon uudisrakennuksen väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta määrättäessä eikä myöskään rakennuksia, joiden osittaisesta loppukatselmuksesta on kulunut yli viisi vuotta ennen rakennuslupahakemuksen vireille tuloa.

Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi alueen pelastusviranomaista kuultuaan sallia ra-

kennettäväksi kahta tai useampaa rakennusta varten yhteisen väestönsuojan, jos se rakennetaan viiden vuoden kuluessa ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta.

72—112 §
(Kuten HE)

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2010

Lauri Oinonen /kesk